МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Кафедра банківської справи та фінансового моніторингу

Затверджено
Науково-методичною радою
Університету,
протокол від 17.12.2020 р. № 10
Голова НМР _____ О.А.Шевчук

Робоча програма
навчальної дисципліни
“Банківський менеджмент”
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
(денної та заочної форм навчання)
галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ОПП “Управління процесами у сфері банківського бізнесу”
ОПП “Управління публічними фінансами”
ОПП “Управління фінансовою та страховою діяльністю”

Статус дисципліни: обов’язкова

Ірпінь 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» складена на основі освітньо-професійних програм "Управління процесами у сфері банківського бізнесу", "Управління публічними фінансами", "Управління фінансовою та страховою діяльністю", затверджених Вченою радою Університету ДФС України 30. 04 2020. (протокол № 5)

Укладач: _____ Л.А. Клюско, к.е.н., доцент кафедри банківської справи та фінансового моніторингу;

Рецензенти: _____ Л. В .Діденко, к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків

_____ Н.М. Москаленко, к.е.н., доцент, кафедри банківської справи та фінансового моніторингу

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою банківської справи та фінансового моніторингу, протокол від "13" 10 2020 р. №3

Завідувач кафедри О. І. Береславська, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено вченою радою Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи, протокол від "20" 10 2020 р. №3

Голова вченої ради

ННІ фінансів, банківської справи М. О. Кужелєв, д.е.н. , професор

Завідувач навчально-методичного відділу І. В. Качур

Реєстраційний №_____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри банківської справи та фінансового моніторингу

Протокол від 30.08. 2021 р. № 1.

Укладач (і):

Качого Лілія Анатоліївна к.е.н., доцент

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП
2021 - 2022	20.10.2020р	3		

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

		Стор.
1.	Передмова	4
2.	Опис навчальної дисципліни	5
3.	Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	10
4.	Критерії оцінювання	20
5.	Засоби оцінювання	24
6.	Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	24
7.	Рекомендована література	26

1. Передмова

Робоча програма навчальної дисципліни “Банківський менеджмент” складена на основі освітньо-професійних програм “Управління процесами у сфері банківського бізнесу”, “Управління публічними фінансами”, “Управління фінансовою та страховою діяльністю”, затверджених Вченою радою Університету ДФС України 30. 04 2020. (протокол № 5)

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та практичних навичок з питань управління процесами операційної та фінансово-господарської діяльності банків в умовах економічної нестабільності й оволодіння методикою її організації, здійснення, контролю та аналізу фінансових результатів.

Завдання навчальної дисципліни: оволодіння основами менеджменту власного капіталу, залучених та запозичених ресурсів; вироблення навичок з основ ефективного управління активами і пасивами банку; формування теоретичних знань та практичних навичок щодо управління банківськими ризиками; вивчення механізму формування фінансового результату діяльності КБ, порядку його оподаткування, розподілу і використання; формування навичок з основ аналізу фінансової звітності банку; вивчення основ фінансового управління у випадках реорганізації та реструктуризації, фінансового оздоровлення та банкрутства банку.

Методи та форми навчання: у процесі викладання дисципліни використовується кредитно-трансферна система організації навчального процесу, що відповідає вимогам ЄКТС. У навчальному процесі використовуються такі **методи** та **форми** навчання: лекції, практичні (семінарські) заняття за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study), індивідуально-консультаційна робота, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Форма організації занять: навчальний процес здійснюється у таких формах, як класичні лекції, лекції-бесіди, лекції-консультації, тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання щодо понятійного апарату, розв’язання практичних завдань, тренінги, складання конспекту із завдань, що винесені на самостійну роботу, обговорення дій центрального банку країни.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань: поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, підготовки індивідуальних завдань, написання підсумкових контрольних робіт за кожним модулем. Підсумковий контроль передбачено проводити у формі заліку.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Рівень вищої освіти, галузь знань,спеціальність
Освітня програма</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Рівень вищої освіти:
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Модулів - 2</td><td rowspan="5">галузь знань 07 Управління та адміністрування</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів - 2</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин - 90</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="10"></td><td rowspan="10">Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітні програми:
“Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу”;
“Управління процесами у сфері банківського бізнесу”;
“Управління фінансовою та страховою діяльністю”</td><td>16 год.</td><td>4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>2</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>58 год.</td><td>82</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуально-консультаційна робота: 2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
диференційований залік</td></tr>
</table>

2.1. Перелік компетентностей, формуваннях яких забезпечує вивчення дисципліни

Після вивчення курсу «Банківський менеджмент» здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ОПП “Управління публічними фінансами”

ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у публічних фінансах або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв’язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК3 Аналізувати склад, структуру доходів державного бюджету, оцінювати доцільність державних видатків, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету та державного боргу.

ФК5 Оцінити ефективність управління публічними фінансами та здійснювати узагальнення основних тенденцій розвитку фінансів публічного сектору в зарубіжних країнах.

ФК6 Приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів фінансового планування і прогнозування системи державних доходів і видатків, використання яких дозволило б з найменшими витратами часу та інших ресурсів досягнути поставлених цілей.

ОПП "Управління процесами у сфері банківського бізнесу"

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування, або у процесі навчання що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність до мотивації та досягнення спільної мети.

ЗК8. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. . Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ФК 4. Здатність ззастосовувати опановані методи і способи фінансових розрахунків у своїй майбутній професійній діяльності.

ФК 5. Здатність ввизначати та регулювати фінансові та банківські ризики.

ОПП "Управління фінансовою та страховою діяльністю"

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Навички міжособисної взаємодії.

ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати діяльність наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.1. Перелік компетентностей, формуваннях яких забезпечує вивчення дисципліни

Після вивчення курсу «Банківський менеджмент» здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ОПП "Управління процесами у сфері банківського бізнесу"

ЗК2. Здатність спілкуватися іноземноюмовою.
ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК8.Здатність працювати в міжнародному контексті.
СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ОПП "Управління фінансовою та страховою діяльністю"

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 6. Навички міжособисної взаємодії.
ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у фінансів, банківської справи та страхування.
СК4. Здатність оцінювати діяльність наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК10. Здатність приймати управлінські рішення в сфері фінансової та страхової діяльності з елементами планування, моніторингу та регулювання.
СК11. Здатність оцінювати вплив динамічних змін економічної системи на інноваційний розвиток фінансової та страхової діяльності та розробляти нові вектори їх розвитку.
СК 12. Здатність проводити раннє виявлення та своєчасно реагувати на ризики, які можуть виникнути в сфері фінансової та страхової діяльності.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Формулювання результатів навчання для дисципліни "Банківський менеджмент" професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою, зокрема:

ОПП "Управління публічними фінансами"

ПРН 01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН 02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПРН 06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ОПП "Управління процесами у сфері банківського бізнесу"

Знання та розуміння:

ПРН 1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН 3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Застосування знань та розумінь.

ПРН 4. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

Формування суджень

ПРН 2. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПРН 4. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ОПП "Управління фінансовою та страховою діяльністю"

ПР 1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР 11. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР 12. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР 13. Застосовувати поглиблені знання у сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Формулювання результатів навчання для дисципліни "Банківський менеджмент" професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою, зокрема:

ОПП "Управління процесами у сфері банківського бізнесу"

Знання та розуміння:

ПРН 1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН 3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Застосування знань та розумінь.

ПРН 8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

Формування суджень

ПРН 10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН 11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПРН 13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ОПП "Управління фінансовою та страховою діяльністю"

ПР 01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР 11. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР 12. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти приймати управлінські рішення в сфері фінансової та страхової діяльності з елементами планування, моніторингу та регулювання.

ПР15. Оцінювати вплив динамічних змін економічної системи на інноваційний розвиток фінансової та страхової діяльності та розробляти нові вектори їх розвитку.

ПР16. Проводити раннє виявлення та своєчасно реагувати на ризики, які можуть виникнути в сфері фінансової та страхової діяльності.

2.3.ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Передумовами вивчення даного предмету є**:** "Гроші і кредит", "Інвестування", "Фінанси", "Банківська система", "Банківські операції", "Банківський корпоративний менеджмент", "Облік у банках" та інші дисципліни.

Знання з предмету "Банківський менеджмент", будуть використовуватись в процесі вивчення таких дисциплін як "Аналіз банківської діяльності", "Регулювання банківської діяльності", "Банківські операції (практикум) " тощо.

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ"

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Денна форма навчання

Змістові модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари (практ)	Індивід-консул. робота	СРС	Всього
Модуль 1. Теоретико-організаційні основи банківського менеджменту та управління пасивами банку – 1,5 залікові кредити (44 год.)					
Т 1. Теоретичні основи банківського	2			7	9
менеджменту					
Т 2. Управління власним капіталом банку	2	2		7	11
Т 3. Управління залученими коштами банку	2	2	1	8	13
та запозиченими ресурсами					
Т. 4. Управління банківськими пасивами	2			7	9
Підсумкова атестація по 1-му модулю		**2**			**2**
Всього по модулю 1	**8**	**6**	**1**	**29**	**44**
Модуль 2. «Практичні аспекти банківського менеджменту» – 1,5 залікові кредити (46 год.)					
Т.5. Управління кредитним портфелем банку	2	2		8	12
Т. 6. Менеджмент інвестиційних банківських операцій	2	2		7	11
Т. 7. Управління ліквідністю банку	2			7	9
Т. 8. Менеджмент фінансових результатів діяльності банку	2	2	1	7	12
Підсумкова атестація по 2-му модулю		**2**			**2**
Всього по модулю 2	**8**	**8**	**1**	**29**	**46**
Разом годин з курсу	**16**	**14**	**2**	**58**	**90**
ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ЗАЛІК					

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ"
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Заочна форма навчання

Змістові модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари (практ)	Індивід-консул. робота	СРС	Всього
Модуль 1. Теоретико-організаційні основи банківського менеджменту та управління пасивами банку – 1,5 залікові кредити (45 год.)					
Т 1. Теоретичні основи банківського				10	10
менеджменту					
Т 2. Управління власним капіталом банку				10	10
Т 3. Управління залученими коштами банку				10	10
та запозиченими ресурсами					
Т. 4. Управління банківськими пасивами	2		1	12	15
Підсумкова атестація по 1-му модулю					
Всього по модулю 1	**2**		**1**	**42**	**45**
Модуль 2. «Практичні аспекти банківського менеджменту» – 1,5 залікові кредити (46 год.)					
Т.5. Управління кредитним портфелем банку				11	11
Т. 6. Менеджмент інвестиційних банківських операцій				12	12
Т. 7. Управління ліквідністю банку				10	10
Т. 8. Менеджмент фінансових результатів діяльності банку	2	2	1	7	12
Підсумкова атестація по 2-му модулю					
Всього по модулю 2	**2**	**2**	**1**	**40**	**45**
Разом годин з курсу	**4**	**2**	**2**	**82**	**90**
ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ЗАЛІК					

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМ 1.(1-4) Теоретико-організаційні основи банківського менеджменту та управління пасивами банку

Тема 1. Теоретичні основи банківського менеджменту

План лекційного заняття

1. Сутність і необхідність банківського менеджменту
2. Структурна характеристика менеджменту банківської системи в Україні.
3. Мета і завдання банківського менеджменту.
4. Функції та механізм банківського менеджменту.
5. Інформаційне забезпечення банківського менеджменту

План семінарського заняття

1. Розкрийте сутність банківського менеджменту та надайте характеристику підходів, які застосовуються в банківському менеджменті.
2. Визначте місце фінансового менеджменту банку та охарактеризуйте його підсистеми.
3. Розкрийте функції банківського менеджменту та сутність механізму управління в банку

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Об'єкти банківського менеджменту.
2. Учасники управлінського процесу в банку.
3. Функціональні особливості менеджменту у різних типах банків.
4. Місце фінансового менеджменту в системі управління банком.
5. Організаційний менеджмент, його завдання і функції.
6. Побудова системи менеджменту банківського за рівнями: корпоративний, державний, міжнародний.

Питання для самоконтролю

1. У чому сутність, мета та економічна природа банківського менеджменту?
2. Розкрийте особливості фінансового та організаційного менеджменту
3. Охарактеризуйте об'єкти та суб'єкти банківського менеджменту.
4. В якому вигляді може бути поданий інвестиційний проект?
6. Дайте характеристику банківського менеджменту державного рівня.
7. Дослідіть міжнародний рівень банківського менеджменту.
8. Розкрийте основні напрями підвищення ефективності банківського менеджменту в Україні.
9. Основні форми банківської звітності як джерело інформації для здійснення фінансового менеджменту банку.

Рекомендована література:

Основна [1,2,3,4].
Допоміжна [7,8,9,12].
Інформаційні ресурси Інтернет [14,15,17, 18,20,22].
Міжнародні видання [23,24,25.26,31].

Тема 2. Управління власним капіталом банку.

План лекційного заняття

1. Сутність і необхідність управління капіталом банку.
2. Методи визначення вартості капіталу.
3. Методи оцінки та регулювання достатності капіталу банку.
4. Регулятивний капітал банку та методика його визначення
5. Механізм державного регулювання банківського капіталу

План семінарського заняття

1. Сутність та призначення власного капіталу банку. Функції банківського капіталу: оперативна, захисна, регулююча.
2. Склад та структура банківського капіталу. Методи оцінки вартості капіталу банку.
3. Проблема адекватності капіталу в контексті забезпечення фінансової стійкості банку. Методи визначення достатності капіталу.
4. Джерела зростання банківського капіталу.
5. Метод внутрішніх джерел поповнення капіталу. Дивідендна політика у банку. Провідні концепції дивідендної політики. Сучасні підходи до реалізації дивідендної політики у банківському менеджменті. Залишкова дивідендна політика. Політика регулярних дивідендних виплат та її різновиди.
6. Метод зовнішніх джерел поповнення капіталу: емісія простих та привілейованих акцій, випуск субординованих боргових зобов'язань, продаж і здавання в оренду активів. Доступність, переваги та недоліки різних джерел.
7. Процес планування потреби в капіталі. Оптимізація рівня капіталізації банку.
8. Розв'язування ситуаційних завдань.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Окресліть проблеми капіталізації банківських установ України та проведіть аналіз стану їх капіталізації за останні 5 років, інтерпретуйте динаміку.
2. Проведіть дослідження світового досвіду поповнення капіталу банків.
3. Визначте місце та роль іноземного капіталу у вітчизняному банківському секторі.

Теми рефератів та доповідей

1. Загальна характеристика управління пасивами банку
2. Власний капітал банку та міжнародні стандарти його достатності
3. Оцінка та аналіз достатності капіталу банку
4. Управління власним капіталом банку

Питання для самоконтролю

1. Яку роль відіграє капітал у діяльності банку?
2. Які функції виконує капітал банку?
3. Чим обумовлена необхідність управління капіталом банку?
4. Назвіть основні об`єкти управління капіталом банку.
5. У чому полягає сутність та особливості методу балансової вартості?
6. Сутність та особливості методу бухгалтерських процедур?
7. Що визначає достатність капіталу банку?
8. Які методи використовуються для оцінки і регулювання достатності капіталу банку?
9. Як розраховується регулятивний капітал банку?
10. Які нормативи встановлені НБУ для капіталу банків?
11. Надайте класифікацію методів поповнення капіталу банку.
12. У чому полягає сутність та особливості реінвестування прибутку як джерела поповнення капіталу банку?
13. Яка існує залежність між типом дивідендної політики банку і можливістю нарощування капітальної бази банку?

Рекомендована література:

Основна [1,2,3,4,5].
Допоміжна [10,11,13].
Інформаційні ресурси Інтернет [15,17, 21,22].
Міжнародні видання [23,24,26,30].

Тема 3. Управління залученими коштами та запозиченими ресурсами банку

План лекційного заняття

1. Залучений капітал, його склад і структура.
2. Сутність та види залучених і запозичених коштів банків
3. Структурна характеристика банківських депозитів.
4. Механізм гарантування вкладів фізичних осіб в Україні.
5. Вартість залучених коштів, та порядок її визначення відповідно до умов депозитного договору.

План семінарського заняття

1. Структура банківських ресурсів. Проблема формування оптимальної структури ресурсів банку. Фактори, що враховуються при формуванні оптимальної структури ресурсної бази.
2. Цінові та нецінові методи управління залученими коштами (депозитними зобов'язаннями) банку, їх переваги та недоліки.
3. Методи визначення витрат на залучення банківських ресурсів. Метод "середньозваженої процентної ставки". Метод додаткових витрат: його переваги, недоліки та можливості застосування. Ефективна процентна ставка.
4. Особливості управління запозиченими коштами (недепозитними зобов'язаннями) банку. Характеристика основних недепозитних зобов'язань банку: особливості, доступність, вартість.
5. Фактори впливу на прийняття управлінського рішень щодо оптимізації джерел залучення та запозичення коштів.
6. Розв'язування ситуаційних завдань, вирішення задач.
7. Розв'язування ситуаційних завдань.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Сутність та структура ризиків залучення коштів банками.
2. Характеристика та класифікація депозитних рахунків вітчизняних банків.
3. Досвід вітчизняних банків у запозиченні ресурсів.
4. Основні закони України, які регулюють діяльність банків з формування ресурсної бази.
5. Основні підходи до регулювання запозичення ресурсів банками в країнах ЄС.
6. Особливості державного регулювання ринків капіталу в економічно розвинених країнах.

Теми рефератів та доповідей

1. Склад залучених ресурсів банку, їх класифікація та фактори впливу на їх розмір
2. Організація управління залученими коштами банку
3. Методи та інструменти управління залученими коштами банку.
4. Підготувати аналітичну записку щодо структури залучених і запозичених ресурсів у динаміці за останні 5 років.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Сутність банківських депозитів, їх місце і роль у структурі фінансових ресурсів банку.
2. Депозитна політика комерційних банків: зарубіжний досвід та вітчизняна практика.
3. Державне регулювання депозитних операцій та гарантування клієнтських коштів у банках.
4. Сутність, структура та тенденції динаміки запозичених коштів банків.
5. Міжбанківський кредитний ринок та характеристика його ефективності.
6. Боргові цінні папери власної емісії банків, як метод запозичення фінансових ресурсів.
7. Управління банківськими ресурсами та шляхи їх оптимізації.

Питання для самоконтролю

1. Дати визначення поняттю „депозит".
2. Які основні види депозитних рахунків найбільш актуальні в сучасних умовах?
3. Що таке основні депозити і чому вони важливі для банків?
4. Охарактеризуйте динаміку і структуру депозитів банків в останні роки.
5. Як впливає змінена структури депозитів на управління і функціонування банків?

6. Охарактеризувати систему управління депозитним портфелем банку.
7. Що таке банківська стратегія трансформації і які види ризиків характерні для операцій з трансформування?
8. Як ви поясните поняття «стабільність депозитів.
9. Які показники входять у систему оцінки стабільності депозитів?
10. Які методи використовують для залучення депозитних коштів банку?
11. У чому полягає сутність цінових методів залучення депозитних коштів?
12. Нецінові методи залучення депозитних коштів, їх сутність і сфера застосування.
13. Чому сутність управління пасивами?
14. У яких фінансових ситуаціях для банку вигіднішими є використання запозичених міжбанківських кредитів?
15. Назвіть недепозитні джерела формування банківських ресурсів.
16. Які особливості має процес управління недепозитними ресурсами?
17. Що означає для банку розрив ресурсних фондів?
18. Як визначається реальна процентна ставка на джерела формування ресурсів банку?

Рекомендована література:
Основна [1,2,3,4,5].
Допоміжна [10,13].
Інформаційні ресурси Інтернет [16,17, 21].
Міжнародні видання [23,24,26,30].

Тема 4. Управління банківськими пасивами

План лекційного заняття

1. Сутність менеджменту пасивів.
2. Вартість внутрішніх джерел капіталу
3. Вартість запозичених джерел капіталу
4. Управління структурою капіталу

План семінарського заняття

1. Сутність банківських пасивів та їх структура
2. Система менеджменту пасивів
3. Вартість внутрішніх джерел капіталу
4. Вартість запозичених джерел капіталу
5. Середньозважена вартість пасивів
6. Управління структурою капіталу
7. Стратегії управління фінансовими потоками банку: управління банком через активи; управління банком через пасиви; інтегрований підхід до управління активами і пасивами. Переваги та недоліки кожної стратегії.
8. Мета та сутність процесу управління процентним ризиком банку.
9. Методи управління строками та обсягами активів і зобов’язань банку. Збалансований та незбалансований за строками підхід до управління активами і пасивами.
10. Основні положення геп-менеджменту. Залежність між зміною прибутку банку та коливаннями ринкових відсоткових ставок. Індекс відсоткового ризику як узагальнюючий показник ризику.
11. Метод кумулятивного гепу та використання індексу відсоткового ризику для контролю за рівнем ризику.
12. Управління процентним ризиком банку за допомогою дюрації. Метод імунізації балансу банку.
13. Розв’язування задач.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Вплив регулятивної функції НБУ на методи управління активами і пасивами.

2. Управління активами і пасивами банку як фактор забезпечення фінансової стійкості.

Теми рефератів та доповідей

1. Поняття та сутність управління активами та пасивами банку
2. Організаційна структура та функції підрозділів банку, що забезпечують управління його активами та пасивами
3. Управління ризиками в рамках управління активами та пасивами банку

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте еволюцію основних підходів до управління активами і пасивами банку.
2. У чому полягають сутність та особливості стратегії управління активами? Яку сферу застосування вона може мати?
3. Чому стратегія управління пасивами є найбільше розповсюдженою в Україні? У чому полягають її сутність й особливості?
4. У чому полягають переваги інтегрованого управління активами і пасивами банку у порівнянні з іншими підходами?
5. Які загальні методи можуть використовуватися у межах реалізації інтегрованого підходу до управління активами і пасивами банку?
6. Як обрана стратегія управління фінансами впливає на особливості застосування тих чи інших методів управління активами та пасивами банку?
7. Які спеціальні методи можуть застосовуватися під час реалізації стратегії мінімізації ризику?
8. За допомогою яких спеціальних методів може реалізовуватися стратегія максимізації прибутку?
9. Як можна управляти термінами активів і зобов`язань за допомогою показника чистого спреду? У чому полягає сутність та особливості методу структурного балансування?
10. У чому полягає сутність й особливості збалансованого та незбалансованого підходів до управління термінами активів і зобов'язань?
11. Чому показник гепу може використовуватися для управління обсягами активів і зобов'язань банку та є мірою процентного ризику банку?
12. Як можна використовувати модель гепу до управління відсотковим ризиком та прибутком банку?
13. Охарактеризуйте сутність і причини виникнення валютного ризику банку. Як НБУ регулює валютні ризики банків за допомогою лімітів валютного ризику?
14. Які стратегії та методи управління валютним ризиком застосовуються у банківській практиці?

Рекомендована література:

Основна [1,2,3,4,5].
Допоміжна [6,7,12,13].
Інформаційні ресурси Інтернет [16,17, 21].
Міжнародні видання [23,24,26,30].

ЗМ 2.(5-8) Практичні аспекти банківського менеджменту»

Тема 5. Управління кредитним портфелем банку

План лекційного заняття

1. Банківський кредит та характеристика процесу банківського кредитування.
2. Визначення кредиспроможності позичальника в процесі управління кредитним портфелем банку
3. Управління кредитним ризиком. Захист від кредитного ризику. Форми забезпечення повернення кредиту. Резерв для відшкодування можливих втрат від кредитних операцій, порядок його формування і використання.

4. Управління якістю кредитного портфеля та достатності створених резервів на покриття можливих втрат.

5. Визначення дохідності кредитного портфеля та методи ціноутворення кредитів.

План семінарського заняття

1. Значення та роль кредитного портфелю в діяльності банків. Мета процесу управління кредитним портфелем.
2. Організаційна структура банківського кредитування.
3. Кредитна політика банку: роль, зміст та розробка. Методичне забезпечення процесу кредитування.
4. Управління дохідністю кредитного портфелю. Чинники, що впливають на формування кредитних ставок.
5. Методи ціноутворення за кредитними угодами.
6. Кредитний ризик та основні причини його виникнення.
7. Методи управління кредитним ризиком на рівні окремої позички та на рівні кредитного портфелю банку.
8. Методи аналізу кредитоспроможності позичальника.
9. Структурування позики, документування та контроль як методи зниження кредитного ризику.
10. Диверсифікація та лімітування як методи управління ризиком кредитного портфелю банку.
11. Методика оцінювання якості кредитного портфелю. Формування резервів на відшкодування втрат за кредитними операціями банків.
12. Методи управління проблемними кредитами.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Проаналізувати кредитний портфель і його якість на прикладі конкретного банку.
2. Розкрити сутність аналізу кредитоспроможності позичальників.
3. Прорахувати ефективність кредитної діяльності банку за допомогою системи показників на прикладі конкретного банку.
4. Дослідити вплив факторів на прибуток від кредитних операцій на прикладі конкретного банку.
5. Провести аналіз простроченої кредитної заборгованості та її вплив на діяльність банку на прикладі конкретного банку.
6. Пояснити поняття „пролонговані кредити” та провести їх аналіз на прикладі конкретного банку.
7. Здійснити аналіз цінової політики банків України.

Теми рефератів та доповідей

1. Організація управління кредитною діяльністю банку.
2. Організація процесів кредитування у банку та нагляду за кредитом.
3. Система та способи виявлення кредитних ризиків у діяльності банку, методи їх регулювання.
4. Робота банку з проблемними кредитами.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте структуру кредитного портфеля банку.
2. У чому полягає головна мета управління кредитним портфелем банку?
3. Чим обумовлена необхідність регулювання рівня ризикованості кредитного портфеля з боку НБУ?
4. Які нормативи кредитного ризику встановлені НБУ для банківських кредитів?
5. Як визначаються доходи банку від певної кредитної операції?
6. Як визначається дохід за кредитним портфелем банку?

7. Який узагальнюючий показник використовуються для оцінки рівня прибутковості кредитного портфеля?
8. Які чинники впливають на обсяг і структуру кредитного портфеля банку?
9. Які чинники впливають на рівень процентної ставки за кредитами?
10. Які основні методи ціноутворення кредитів використовуються у світовій практиці?
11. У чому полягає сутність методів «вартість-плюс», «базова ставка-плюс», «надбавки», «аналізу прибутковості клієнтів»?
12. Які фактори викликають кредитний ризик комерційного банку?
13. У чому полягає сутність кредитної політики комерційного банку?
14. Які існують типи кредитної політики банку?
15. За допомогою яких показників проводиться оцінка якості, прибутковості кредитного портфеля?

Рекомендована література:

Основна [1,2,3,4,5].
Допоміжна [10,11,13].
Інформаційні ресурси Інтернет [15,16,17, 18,21].
Міжнародні видання [23,24,26,28].

Тема 6. Менеджмент інвестиційних банківських операцій

План лекційного заняття

1. Сутність інвестиційної діяльності банків
2. Стратегії формування портфеля цінних паперів
3. Методи визначення дохідності та оцінки ризику ЦП
4. Методи управління інвестиційним горизонтом банківського портфеля ЦП
5. Державне регулювання інвестиційних ризиків банків

План семінарського заняття

1. Банківський портфель цінних паперів: види фінансових інструментів, склад, функції. Фінансові та реальні інвестиції.
2. Класифікація вкладень комерційних банків у цінні папери.
3. Вибір банком мети управління портфелем цінних паперів. Стратегії формування портфелю цінних паперів.
4. Активна та пасивна інвестиційна політика банків. Типи банківських портфелів цінних паперів.
5. Аналіз співвідношення основних характеристик цінних паперів: дохідності та рівня ризику. Методи розрахунку очікуваної норми дохідності цінних паперів. Вплив норми оподаткування доходів від операцій з цінними паперами на їх дохідність.
6. Оцінювання ризиків, на які наражається інвестор в процесі придбання та зберігання цінних паперів.
7. Інвестиційні стратегії банку: політика “сходів”, політика короткострокового акценту, політика довгострокового акценту, політика “штанги”, політика процентних очікувань.
8. Управління інвестиційним горизонтом портфеля цінних паперів. Аналіз кривої дохідності.
9. Методи розрахунку середньозваженого строку погашення цінного паперу (дюрації). Дюрація як інструмент передбачення зміни ринкової ціни цінного паперу.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Банківський портфель цінних паперів: види фінансових інструментів, склад, функції. Фінансові та реальні інвестиції.
2. Класифікація вкладень комерційних банків у цінні папери.
3. Вибір банком мети управління портфелем цінних паперів. Стратегії формування портфелю цінних паперів.

4. Активна та пасивна інвестиційна політика банків. Типи банківських портфелів цінних паперів.

5. Аналіз співвідношення основних характеристик цінних паперів: дохідності та рівня ризику. Методи розрахунку очікуваної норми дохідності цінних паперів. Вплив норми оподаткування доходів від операцій з цінними паперами на їх дохідність.

6. Оцінювання ризиків, на які наражається інвестор в процесі придбання та зберігання цінних паперів.

7. Інвестиційні стратегії банку: політика "сходів", політика короткострокового акценту, політика довгострокового акценту, політика "штанги", політика процентних очікувань.

8. Управління інвестиційним горизонтом портфеля цінних паперів. Аналіз кривої дохідності.

9. Методи розрахунку середньозваженого строку погашення цінного паперу (дюрації). Дюрація як інструмент передбачення зміни ринкової ціни цінного паперу.

10. Розв'язування задач.

Теми рефератів та доповідей

1. Інвестиційна політика банківських установ. Види інвестиційної політики.
2. Класифікація та функції портфеля цінних паперів у банку.
3. Стратегії формування інвестиційного портфелю банку.
4. Методи визначення дохідності та оцінки ризику інвестиційних вкладень
5. Управління вкладеннями в асоційовані та дочірні компанії.

Питання для самоконтролю

1. Поняття, склад та функції портфеля цінних паперів банку.
2. Регулювання НБУ інвестиційної діяльності комерційних банків, нормативи інвестування.
3. Стратегії формування портфеля цінних паперів банку.
4. Типи банківських портфелів цінних паперів: активний та пасивний; портфель росту, портфель доходу, портфель ризикового капіталу, збалансований портфель, спеціалізований портфель.
5. Методи визначення дохідності окремих видів цінних паперів та портфеля цінних паперів.
6. Ризики портфеля цінних паперів: сутність, види, методи оцінки.
7. Оцінка ефективності управління портфелем цінних паперів банку.
8. Стратегії управління інвестиційним горизонтом портфеля цінних паперів: рівномірного розподілу, короткострокового акценту, довгострокового акценту, «штанги», відсоткових очікувань.
9. Використання кривої дохідності у процесі управління портфелем цінних паперів банку.
10. Використання дюрації у процесі управління портфелем цінних паперів банку.

Рекомендована література:

Основна [1,2,3,4,5].
Допоміжна [10,11,13].
Інформаційні ресурси Інтернет [15,16,17, 18,21].
Міжнародні видання [23,24,26,30].

Тема 7 . Управління ліквідністю банку

План лекційного заняття

1. Загальні принципи управління ліквідністю банку
2. Стратегії управління ліквідністю банку.
3. Методи оцінювання потреби в ліквідних коштах
4. Визначення ліквідної позиції банку
5. Регулювання ліквідності банківської системи на макрорівні та управління грошовою позицією та обов`язковими резервами банку на макрорівні.

План семінарського заняття

1. Економічна сутність ліквідності в процесі управління банком.
2. Мета і завдання процесу управління ліквідними коштами.
3. Еволюція підходів до визначення банківської ліквідності. Теорія “комерційних позик”, “золоте банківське правило”, теорії осаду та переміщення.
4. Ліквідна позиція банку. Розрив у ліквідності та його види. Причини виникнення ризику з ліквідністю в банку.
5. Методи оцінки потреби банку в ліквідних засобах: методом джерел і використання коштів, метод структурування фондів.
6. Метод коефіцієнтів ліквідності.
7. Управління банківською ліквідністю на макрорівні. Нормативи ліквідності.
8. Управління ліквідною позицією через управління обов’язковими резервами.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Дослідити джерела формування та напрямки використання ліквідних коштів на прикладі конкретного банку.
2. Розрахувати нормативи ліквідності конкретного банку та зробити висновок.
3. Проаналізувати якість та структуру портфеля активів банків України за попередні 5 років.
4. Дослідити структуру та стабільність ресурсної бази конкретного банку.
5. Провести аналіз динаміки та структури пасивів українських банків за попередні 5 років.
6. Прорахувати потреби банку в ліквідних коштах на прикладі конкретного банку.

Теми рефератів та доповідей

1. Управління ліквідністю банку: необхідність та загальна характеристика.
2. Характеристика системи централізованого управління ліквідністю банку.
3. Характеристика системи децентралізованого управління ліквідністю банку.
4. Управління ліквідністю банку на основі економічних нормативів.
5. Механізм управління ліквідністю банку на основі грошових потоків.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під поняттям «ліквідність банку»?
2. З яких причин у банків виникає попит на ліквідні кошти?
3. Які чинники впливають на формування пропозиції ліквідних коштів?
4. Від яких факторів залежить стан ліквідності банку?
5. У чому полягає суть проблеми банківської ліквідності?
6. У чому полягає мета та завдання управління ліквідністю банку?
7. Які нормативи ліквідності встановлені НБУ для комерційних банків?
8. Що має забезпечувати ефективна система управління ліквідністю в банку?
9. З яких підсистем складається система управління ліквідністю банку?
10. За якими параметрами слід оцінювати ефективність управління ліквідністю банку?
11. Які основні стратегії управління ліквідністю застосовуються в банківській практиці?
12. У чому полягає стратегія трансформації активів? За яких умов вона може застосовуватися вітчизняними банками?
13. Які переваги, недоліки та сферу застосування має стратегія запозичення ліквідності?
14. У чому полягають сутність та особливості стратегія збалансованого управління ліквідністю?
15. Як визначається потреба банку в ліквідних коштах й з чим пов`язана необхідність її визначення та оцінки?
16. Які методи використовуються для оцінювання потреби в ліквідних коштах?
17. Як визначається грошова позиція банку та як вона впливає на прибутковість банку?
18. Який існує взаємозв`язок між ліквідною позицією банку та станом обов`язкових резервів банку? У чому полягає основна мета управління банком обов`язковими резервами?

Рекомендована література:
Основна [1,2,3,4,5].
Допоміжна [8,10,11,13].
Інформаційні ресурси Інтернет [17, 21,22].
Міжнародні видання [23,24,26,30].

Тема 8. Менеджмент фінансових результатів діяльності банку

План лекційного заняття

1. Сутність та економічне значення прибутку
2. Структура доходів та витрат банку
3. Аналітичний менеджмент фінансових результатів діяльності банку
   3. 1. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності банку
   3. 2. Коефіцієнтний аналіз ефективності діяльності КБ
4. Порядок розподілу і використання прибутку.

План семінарського заняття

1. Поняття та сутність управління прибутковістю банку.
2. Система управління доходами і витратами банку. Елементи системи управління прибутком банку.
3. Організація процесу управління прибутком банку.
4. Способи оцінки та регулювання рівня прибутку банку.
5. Управління прибутком банку на нижніх рівнях.
6. Управління рентабельністю окремих напрямів діяльності банку.
7. Управління рентабельністю банківського продукту.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Управління прибутком банку: загальна характеристика, елементи системи управління та організація процесу управління.
2. Способи оцінки та регулювання рівня прибутку банку.
3. Управління прибутком банку на нижніх рівнях (управління рентабельністю окремих напрямків діяльності банку, управління рентабельністю банківського продукту).
4. Опрацювати Податковий кодекс України в частині доходів, витрат та порядку оподаткування банків.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Дослідити джерела формування та напрямки використання прибутку на прикладі конкретного банку.
2. Провести загальний та факторний аналіз прибутку на прикладі конкретного банку, зробити висновки.
3. Визначити оцінку ефективної діяльності та факторний аналіз норми прибутку на капітал банку.
4. Проаналізувати фінансову міцність банку за доходом і прибутком.
5. Провести аналіз рентабельності конкретного банку та зробити висновки.
6. Розрахувати аналітичні показники прибутковості і рентабельності конкретного банку та зробити висновок.
7. Проаналізувати якість та структуру активів і пасивів, доходів і витрат банків України за останні 5 років .

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність менеджменту фінансових результатів діяльності банку.
2. Назвіть елементи системи управління прибутком банку.
3. Як організується процес управління прибутком банку.
4. За допомогою яких способів здійснюється оцінка та регулювання рівня банківського прибутку.

5. Які методи і моделі використовуються для факторного аналізу прибутку.

Управління рентабельністю окремих напрямів діяльності банку.

7. За якими показниками визначають рівень прибутковості і рентабельності банків.
8. За якими напрямами діяльності здійснюють пошук резервів банківського прибутку?

Рекомендована література:

Основна [1,2,3,4,5].
Допоміжна [6,7,8,10,12,13].
Інформаційні ресурси Інтернет [15,16,17].
Міжнародні видання [23,24,26,31].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати процесі вивчення дисципліни, здійснюється в межах 100-бальної системи оцінювання, що представлено в табл. 4.1.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Банківський менеджмент»
Денна форма навчання

<table>
<tr><td>Модулі</td><td colspan="5">Модуль 1 - (20 бали)</td><td rowspan="12">Залік - 50 балів</td><td rowspan="12">Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (Залік)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість балів за модулем №1</td><td colspan="4"></td><td></td></tr>
<tr><td>Теми</td><td>Т.1</td><td>Т.2</td><td>Т.3</td><td>Т. 4</td><td rowspan="3">Контрольний захід №1 8 балів</td></tr>
<tr><td>Відповідь на семінарському занятті</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td><td colspan="4">Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи</td></tr>
<tr><td>Модулі</td><td colspan="5">Модуль 2 - (30 балів)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість балів за модулем №2</td><td colspan="4"></td><td></td></tr>
<tr><td>Теми</td><td>Т.5</td><td>Т.6</td><td>Т.7</td><td>Т.8</td><td rowspan="5">Контрольний захід №2 8 балів</td></tr>
<tr><td>Відповідь на семінарських заняттях</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td><td colspan="4">Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи</td></tr>
<tr><td>Індивідуальна робота</td><td colspan="4">5</td></tr>
<tr><td>Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE</td><td colspan="4">5</td></tr>
</table>

Заочна форма навчання

<table>
<tr><td>одулі</td><td colspan="4">Модуль 1 - (20 бали)</td><td rowspan="10">Залік - 50 балів</td><td rowspan="10">Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (Залік)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість балів за модулем №1</td><td colspan="3"></td><td rowspan="3">Тематичний тестовий контроль на дистанційній платформі MOODLE</td></tr>
<tr><td>Теми</td><td>Т.1</td><td>Т.2</td><td>Т.3</td><td>Т. 4</td></tr>
<tr><td>Відповідь на семінарському занятті</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td><td colspan="4">Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи</td></tr>
<tr><td>Модулі</td><td colspan="4">Модуль 2 - (30 балів)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість балів за модулем №2</td><td colspan="3"></td><td rowspan="4">Тематичний тестовий контроль на дистанційній платформі MOODLE</td></tr>
<tr><td>Теми</td><td>Т.5</td><td>Т.6</td><td>Т.7</td><td>Т.8</td></tr>
<tr><td>Відповідь на семінарських заняттях</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td><td colspan="4">Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи</td></tr>
<tr><td>Індивідуальна робота</td><td colspan="4">10</td></tr>
</table>

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання відпрацьовують семінарські заняття за кожною темою дисципліни на платформі дистанційного навчання УДФСУ **MOODLE**

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 8 балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2
Тестовий блок (12 тестів х 0,5 бала)	6
Всього	8

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно вирішив 11 -12 тестових завдань	6
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно вирішив 9 - 10 тестових завдань	5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно вирішив 7 - 8 тестових завдань	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно вирішив 5 - 6 тестових завдань	3
У випадку правильно вирішених менше 5-ти тестових завдань	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальні завдання передбачені за темами:

Т.3. Управління банківськими пасивами

Т. 8. Менеджмент фінансових результатів діяльності банку

Індивідуальна робота виконується у формі реферату, презентації, доповіді, аналітичної записки або інших формах, узгоджених з викладачем і описаних методичною розробкою і оцінюється від 0 до 5 балів (заочна форма навчання до 10 балів)

Таблиця 4.6

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів (стаціонар/заочка)	Критерії оцінювання
5/10	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
3/6	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0/0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та заліку (від 0 до 50 балів). Мінімальним критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі заліку.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.7):

Таблиця 4.7

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

Результати складання заліку оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Перелік засобів оцінювання, які застосовуються при вивченні навчальної дисципліни:

- залік;
- тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ;
- реферати;
- студентські презентації та виступи на семінарах;
- аналіз конкретних навчальних ситуацій (case study).

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1.Структурна характеристика менеджменту банківської системи в Україні.
2.Сутність, мета і завдання банківського менеджменту.
3.Функції та механізм банківського менеджменту
4.Система забезпечення банківського менеджменту
5.Основні елементи банківського менеджменту: об'єкти, суб'єкти, інструменти управління.
6.Основні функції банківського менеджменту.
7. Клієнтоорієнтований та маркетингоорієнтований банківський менеджмент
8. Економічна сутність банківського капіталу
9.Методи управління капіталом банку
10. Оцінка ефективності управління капіталом банку
11. Державне регулювання достатності капіталу банківських установ
12. Оцінка вартості капіталу банку та методичний інструментарій її визначення.
13. Побудова алгоритмів визначення нормативних значень основного, додаткового та регулятивного капіталу банку.
14. Економічні регулятивні нормативи банківського капіталу та методика їх розрахунку.
15. Сутність та порядок залучення субординованого капіталу.
16. Дивідендна політика банку.
17. Залучений та запозичений капітал банку, його склад і структура.
18. Сутність та види залучених коштів банків
19. Структурна характеристика банківських депозитів.
20. Механізм гарантування та страхування вкладів фізичних осіб в Україні.
21. Вартість залучених коштів, та порядок її визначення відповідно до умов депозитного договору.
22. Сутність та структурна характеристика запозичених коштів банків.
23. Залучення кредитів на міжбанківському ринку.
24. Тендерний порядок кредитних емісій НБУ.
25. Боргові цінні папери власної емісії банків, як метод запозичення фінансових ресурсів.
26. Загальна характеристика методів управління залученими банківськими ресурсами
27. Депозитна цінова політика банку
28. Аналітичні методи управління залученими банківськими ресурсами
29. Побудова алгоритмів розрахунків щодо нарахування відсотків за простою та складною ставкою відсотка.
30. Факторний аналіз ресурсних операцій банків?
31. Управління структурою капіталу
32. Ефективність використання заучених і запозичених коштів.
33. Структурна характеристика банківських пасивів.
34. Стратегії операційної діяльності банків щодо формування оптимальної структури їх пасивів.
35. Вибір бізнес-моделі операційної діяльності банків.
36. Менеджмент ризиків у процесі здійснення пасивних операцій.
37. Пасивні операції банків в умовах конкуренції на ринку банківських послуг.
38. Оцінка ресурсного потенціалу банківських установ.
39. Оптимізація структури банківських пасивів.
40. Міжбанківський ринок як джерело запозичення для покриття дефіциту фінансових ресурсів.
41. Банківський кредит та характеристика процесу банківського кредитування.

42. Визначення кредиспроможності позичальника в процесі управління кредитним портфелем банку та кредитним ризиком
43. Захист від кредитного ризику.
44. Аналіз видачі та погашення позичок
45. Управління якістю кредитного портфеля та достатності створених резервів на покриття можливих втрат
46. Визначення дохідності кредитного портфеля та методи ціноутворення кредитів.
47. Показники аналізу кредитних операцій банків.
48. Методика факторного аналізу кредитних операцій банків..
49. Форми забезпечення повернення кредиту.
50. Методи кредитування. Види та характеристика позичкових рахунків.
51. Кредитний ризик-менеджмент банків.
52. Резерв для відшкодування можливих втрат від кредитних операцій, порядок його формування і використання.
53. Зміст і характеристика державного кредитування.
54. Зміст та цільове призначення податкового кредиту.
55. Державне споживче кредитування фізичних осіб.
56. Проблеми та основні напрями подальшого розвитку банківського кредитування в Україні.
57. Які є метод захисту від кредитного ризику?
58. Як здійснюється факторний аналіз кредитних операцій банків?
59. Сутність інвестиційної діяльності банків
60. Управління ефективністю капітальних інвестицій банків.
61. Стратегії формування портфеля цінних паперів
62. Методи визначення дохідності та оцінки ризику ЦП
63. Методи управління інвестиційним горизонтом банківського портфеля
64. Поняття, економічна сутність та форми банківських інвестицій.
65. Місце банків у інвестиційній активності суспільства.
66. Банки як професійні учасники ринку цінних паперів
67. Інвестиційні операції банків з цінними паперами.
68. Формування банківського інвестиційного портфеля, його диверсифікація та оптимізація.
69. Посередницькі операції банків на фондовому ринку
70. Побудова алгоритму визначення оптимального варіанту довгострокових інвестицій..
71. Загальні принципи управління активами і пасивами банку
72. Ліквідність банку та методи оцінювання потреби в ліквідних коштах
73. Визначення ліквідної позиції банку
74. Регулювання ліквідності банківської системи на макрорівні
75. Класифікація банківських валютних операцій.
76. Валютний курс та види валютних котирувань
77. Валютна позиція банку
78. Управління банківськими ризиками.
79. Основні положення геп-менеджменту.
80. Стратегія фіксації спреду та управління гепом.
81. Ліквідність у процесі управління банком, її розриви та ризики.
82. Державне регулювання ризику ліквідності. Ліміти відкритої валютної позиції банків.
83. Валютні ризики у сфері банківської діяльності та шляхи їх мінімізації
84. Основні методи управління активами і пасивами банків.
85. Сутність та методика геп-менеджменту.
86. Методи управління ліквідністю банку.
87. Методи оцінювання потреби в ліквідних коштах.
88. Управління грошовою позицією та обов'язковими резервами банку.
89. Система обов’язкового резервування як інструмент управління ліквідністю банків.
90. Методи управління валютною позицією банку.
91. Сутність та економічне значення прибутку
92. Структура доходів та витрат банку
93. Аналітичний менеджмент фінансових результатів діяльності банку.

94. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності банку
95. Коефіцієнтний аналіз ефективності діяльності КБ
96. Порядок розподілу і використання прибутку.
97. Прибуток банку: економічний, валовий, до оподаткування, чистий, балансовий.
98. Порядок визначення банківського прибутку.
99. Типи дивідендної політики банку
100. Показники ефективності банківської діяльності, дохідності, прибутковості, рентабельності.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Банківська система: навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Береславської; Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. Ірпінб: Ун-т ДФС України, 2018. 486 с. (Серія «На допомогу студентам УДФСУ», т. 27). URL: http://ir.nusta.edu.ua/handle/doc/2969
2. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі: монографія / за заг. та наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Примостки. Київ: КНЕУ, 2017. 380 с. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?
3. Банківський менеджмент: навчальний посібник / В. В. Зянько, Н. О. Коваль, І. Ю. Єпіфанова.2-ге вид., доп. Вінниця: ВНТУ, 2018. 126с. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/
4. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку: підруч. Тернопіль: Економічна думка, 2017. – 512 с.
5. Банківський менеджмент : практикум / Н. О. Коваль, І. Ю. Єпіфанова. Вінниця: ВНТУ, 2017. 85 с. URL: https://moodle.znu.duua/pluginfile.php?pdf

Додаткова

6. Клюско Л.А. Фінансова стійкість банків: теорія та методика оцінки: монографія. Ірпінь: Вид-во Національного університету держ. податкової служби України, 2013. 246 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/handle/123456789/2421.
7. Клюско Л. А. Управління антикризовою фінансовою стійкістю банків // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2017. № 1. С. 37–53. URL: http://ir.nusta.edu.ua/handle/123456789/2428.
8. Корнилюк В.В. Системний ризик і макропруденційна політика в банківському секторі : монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 461 с.
9. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 120 с.
10. Міщенко В. І., Шаповалов А. В., Салтинський В. В., Вядро ва І. М. Реорганізація та реструктуризація комерційного банку: Навч. посіб. К. Знання, КОО, 2012. 216 с.
11. Павлюк О. О. Сучасні підходи в ризик менеджменті банків. // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 10. С.102 – 105. URL: http://global-national.in.ua/archive/10-2016/22.pdf
12. Скібіцький О.М. Антикризовий менеджмент: Навч. посібник. К: Центр учбової літератури, 2017. 568 с.
13. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Васьківська К. В., Сич О. А. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

14. Про Національний банк України. Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?code=679-14.
15. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/ 2121-14.
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010, № 2755-УІ (в ред. від 23.05.2020). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17.
17. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні. Інструкція, затверджена постановою Правління НБУ від 28. 08. 2001 р. № 368. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01.
18. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями". постанова національного банку України від 30.06.2016 № 351 URL:http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16.

19. Методичні рекомендації про порядок реорганізації, реструктуризації комерційних банків. URL:http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0395500-00.

20. Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України, схвалені Рішенням Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 814-рш. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18.

21. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків», затв. постановою Правління Національного банку України від 15 березня 2004 р. № 104. URL: http://www.bank.gov.ua.

22. Офіційний сайт Базельського інституту управління. URL: http://index.baselgovernance.org/index/ Index.htm.

Міжнародні видання

23. Bank Management – The mode of access: URL: https://www.tutorialspoint.com/bank management/bank_management_tutorial.pdf.

24. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: http://data.imf.org/site_moved.html

25. Принципи ефективного управління ліквідністю у банківських установах: Базельський Комітет з питань Банківського нагляду. Базель. Лютий 2000 року. URL: http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=36992

26. Показатели финансовой устойчивости. Руководство по составлению. – Вашингтон: Международный Валютный Фонд, 2007. – 324с. URL: http://www.imf.org/external/pubs/ft/ fsi/guide/ 2006/pdf/rus/guide.pdf.

27. Hempel, George H. Bank Management: text and cases / George H. Hempel, Alan B. Coleman, Donald G. Simonson. [3rd ed]. New York: John Wiley & Sons, Inc, 2018. 836 p.

28. Havrilesky, Thomas M., and Broman, John T. Current Perspectives in Banking: Operations, Management, and Regulation / Havrilesky, Thomas M., and
Bormann, John T. [2nd ed]. Arlington Heights, Ill.: AHM Publishing Corporation, 2017. 604 p.

29.European Banking Supervision: The First Eighteen Months. Brueghel. . bruegel.org/wp-content/ uploads /.../ Blueprint-XXV-web.pdf.

30. Bank Management: Text and Cases: George H. Hempel, Donald G ... URL: https://www.amazon.ca/Bank-Management- George-H-Hemp..

31. Strategies adopted to enhance financial stability. 41.89.49.13:8080/.../Wangle-Strategies% 20 Adoptedpercentage20To... author: A Wangle. 2017